

FACTSHEET ONGEVALLEN 2022

HOVENIERS EN GROENVOORZIENING

In deze factsheet hebben we de ongevallenstatistieken voor de sector hoveniers- en groenvoorziening op een rij gezet t/m 2021. We maken gebruik van de volgende bronnen:

- Dodelijke ongevallen (registratie Stigas)
- Ongevalsonderzoeken Stigas (registratie Stigas)
- Verzuim (registratie Stigas/Sazas)

Een nadere toelichting op de bronnen staat op de laatste pagina.

Deze informatie kan o.a. gebruikt worden in het kader van de [Veiligheidsladder](#). In het certificatieschema staan (naast nog veel meer onderwerpen) aspecten over het gebruik van trends en statistieken vanuit de branche. Zelf (bijna) ongevallen registreren kan o.a. met de [RIE](#) van Stigas.

Samenvatting

- In de periode 2013-2021 waren er 8 dodelijke ongevallen in de sector hoveniers en groenvoorziening. In 2020 en 2021 vonden er geen dodelijke ongevallen plaats. De ongevallen kwamen door een vallend voorwerp (4 keer) en door rijdende machines (4 keer).
- In de periode 2016-2021 zijn er 67 ongevallen onderzocht door Stigas in de sector hoveniers en groenvoorziening.
 - De meeste ongevallen gebeurden met een machine of arbeidsmiddel (35 keer), door vallen (21 keer) of een vallend voorwerp (10 keer).
 - In het merendeel van de gevallen betrof het meer dan één oorzaak, namelijk een combinatie van techniek, organisatie en gedrag.
- Het totale verzuimpercentage binnen de sector hoveniers en groenvoorziening is 5,1% in 2021. 4,9% van het verzuimpercentage wordt veroorzaakt door ongevallen.
- Het aantal nieuwe verzuimgevallen door een bedrijfsongeval per jaar als percentage van het gemiddeld aantal medewerkers per jaar 2012-2021 schommelt rond de 0,5%. Dit percentage ligt iets boven het gemiddelde in de gehele sector Agrarisch en groen van 0,4%.

Dodelijke ongevallen

Stigas registreert het aantal dodelijke ongevallen op brancheniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar de oorzaak, de bron en het gevolg. In de periode 2013-2021 hebben er 8 ongevallen met dodelijke afloop in de branche plaatsgevonden. In de totale agrarische en groene sector ligt het gemiddelde op 12 dodelijke ongevallen per jaar over deze periode. In 2020 en 2021 vonden er geen ongevallen met dodelijke afloop plaats.

Het betrof in drie gevallen een werknemer, in drie gevallen de ondernemer en in twee gevallen een derde.

Jaar	Aantal	Oorzaak	Bron	Gevolg
2013	1	Rijdende machine	Heftruck	Pletten/knellen (in hefinstallatie)
2014	2	Vallend voorwerp	Boom	Pletten/knellen (tak op hoofd/onder boom)
2015	1	Vallend voorwerp	Boom	Pletten/knellen (tak op hoofd/onder boom)
2016	1	Rijdende machine	Hoogwerker	Aanrijding met hoogwerker
2017	-			
2018	1	Rijdende machine	Gazon maaier	Verdrinking (met gazonmaaier van vestingwal)
	1	Vallend voorwerp	Boom	Pletten/knellen (fietser komt onder boom)
2019	1	Overreden worden	Voertuig	Aangereden tijdens onkruidbranden.
2020	-			
2021	-			
Totaal	8			

Informatie uit ongevalsonderzoeken

Als er een (ernstig) ongeval heeft plaatsgevonden bij een bedrijf, kan Stigas helpen de oorzaken en de gewenste maatregelen op een rij te zetten. Voor de periode 2016 t/m 2021 heeft Stigas de deze ongevallen in een database gezet. Hieronder geven we een overzicht van de ongevallen in de sector hoveniers- en groenvoorziening met daarbij ook de oorzaak en de achterliggende oorzaken weergegeven. Dit geeft een breder beeld van de type ongevallen in de sector. In totaal ging het om 67 onderzochte ongevallen. Relatief zijn er veel ongevallen onderzocht met arbeidsmiddelen (gereedschap) met snijden, stoten, vallen of beknelling tot gevolg.

Oorzaak	Aantal	Bron	Gevolg
Machine/arbeidsmiddel	27		
	4	<ul style="list-style-type: none">• Auto's• Kantelende minigraver (2x)• Kruiwagen	Beknelling
	2	<ul style="list-style-type: none">• Plantboormachine• Stokheggenschaar	Contact met handgereedschap
	1	<ul style="list-style-type: none">• Kruiwagen met stenen	Kantelen/beknelling
	11	<ul style="list-style-type: none">• Top handle zaag (3x)• Heggenschaar (2x)• Zaagtafel (2x)• Motor kettingzaag• Afkortzaag• Zaag (machine)• Maaimachine	Snijden
	3	<ul style="list-style-type: none">• Startkoord heggenschaar• Benzine motor boor• Top handle zaag	Stoten
	2	<ul style="list-style-type: none">• Hek op machine• Werkbak van kraan	Vallen van hoogte
	4	<ul style="list-style-type: none">• Afkortzaag• Motorkettingzaag• Slinger van een trilplaat• Stam/houtversnipperaar	Wegschietend voorwerp

Oorzaak	Aantal	Bron	Gevolg
Rijdende machine	8		
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Case trekker en Trilo verticuteer/zuigwagen • Shovel 	Kantelen/beknelling
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Bosmaaier • Grasmaaier 	Op bewegend voertuig met verlies van controle
	3	<ul style="list-style-type: none"> • Haak armcontainer • Verplantmachine • Vrachtwagen/aanhanger 	Vallen van hoogte
	1	<ul style="list-style-type: none"> • Minishovel 	Vallend voorwerp
Vallen	21		
	4	<ul style="list-style-type: none"> • Geen (2x) • Klimtouw/boom • Takken op de grond 	Vallen van gelijke hoogte
	17	<ul style="list-style-type: none"> • 3-traps verhoging • Trap/heggenschaar • Ladder (12x) • Trap • Klimlijn in boom • Containerbak 	Vallen van hoogte
Vallend voorwerp	10		
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Boom (die naar de grond verplaatst werd) • Paal/container 	Beknelling
	3	<ul style="list-style-type: none"> • Boom • Drum (can) • Tak van een boom 	Ergens tegenaan stoten
	5	<ul style="list-style-type: none"> • Boom • Boomstam • Tak • Tegel 	Vallend voorwerp
Overig	1		
	1	<ul style="list-style-type: none"> • Stalen balk 	Ergens tegenaan stoten
Totaal	67		

Ook wordt naar de achterliggende oorzaken van de ongevallen gekeken:

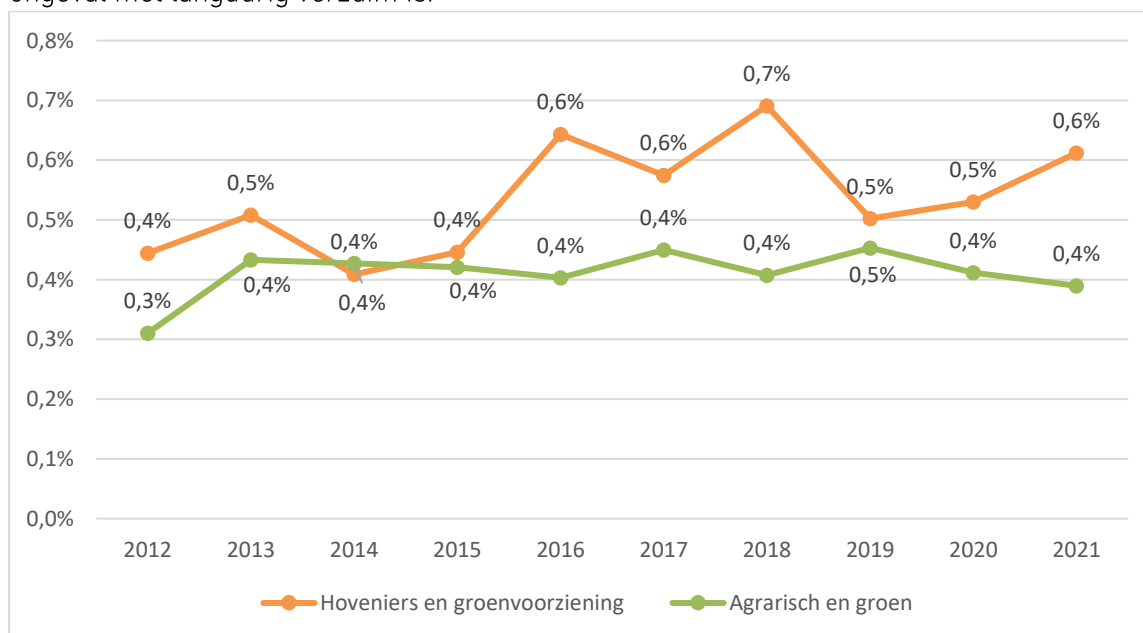
- Techniek: o.a. kenmerken van machines, apparatuur en werkomgeving.
- Organisatie: o.a. verzorgen van voorlichting, instructie, het houden van toezicht op afspraken, planning
- Gedrag: o.a. meewerken aan een veilige werkomgeving en afspraken nakomen, maar ook routines en vergissingen op het moment van het ongeval.

In de onderstaande tabel staat aangegeven wat de oorzaken waren. Uit het overzicht kan opgemaakt worden dat het bij het merendeel van de gevallen gaat om een combinatie van oorzaken. In veel gevallen had een aanpassing in de techniek of bijvoorbeeld het gebruik van ander materieel of machine in combinatie met de organisatie van het werk (denk aan instructies, werkafspraken, voorlichting, toezicht) het ongeval kunnen voorkomen. In slechts enkele gevallen speelde alleen gedrag een rol.

Oorzaak	Aantal	Percentage
Techniek/organisatie/gedrag	28	42%
Organisatie/gedrag	17	25%
Techniek/organisatie	6	9%
Techniek/gedrag	4	6%
Organisatie	4	6%
Techniek	4	6%
Gedrag	4	6%
Totaal	67	100%

Ongevallen met verzuim

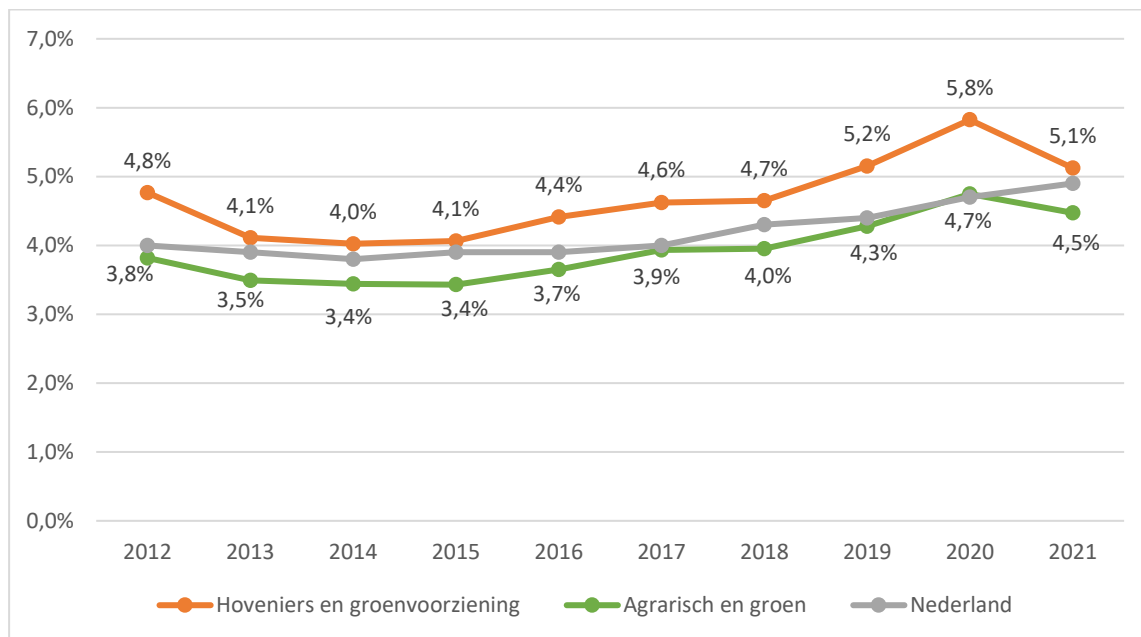
Voor bedrijven die voor het ziekteverzuim verzekerd zijn bij Sazas wordt het aantal ongevallen met verzuim bijgehouden door de bedrijfsarts. In onderstaande grafiek staat wat de kans op een ongeval met langdurig verzuim is.

Aantal nieuwe verzuimgevallen door een bedrijfsongeval per jaar als percentage van het gemiddeld aantal medewerkers per jaar 2012-2021 (Bron: Sazas verzuimregistratie)

Gevolgen van het ongeval zijn met name fracturen aan verschillende delen van het lichaam, verdraaiingen en overige letsels.

Verder zien we dat in 2021 het verzuimpercentage door een ongeval 0,30% is. Dat is 4,9% van het totale verzuimpercentage van 5,1% in 2021. In onderstaande grafiek staat het verzuimpercentage binnen de sector hoveniers en groenvoorziening afgezet tegen het verzuimpercentage in de totale sector agrarisch en groen.

Totaal verzuimpercentage per jaar vergeleken met de sector agrarisch en groen en Nederland 2011-2020 (Bron: Sazas verzuimregistratie)

Zelf ongevallen registreren?

Zelf (bijna) ongevallen registreren kan o.a. met de [RIE](#) van Stigas. Stigas heeft als onderdeel van de RIE een **ongevallenregistratie** ontwikkeld. Hiermee kunt je ongevallen, maar ook bijna ongevallen, systematisch registreren, onderzoeken en maatregelen formuleren. Zo voldoe je meteen aan de eisen vanuit de Arbowet. De Arbowet verplicht bedrijven een lijst bij te houden van de gemelde arbeidsongevallen en van arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim vanaf drie dagen als onderdeel van de RIE (Arbowet Artikel 9).

Toelichting bronnen:

- Registratie dodelijke ongevallen Stigas: het betreffen alle dodelijke ongevallen tijdens het werk van werkgevers/ondernemers, werknemers, gezinsleden, vrijwilligers, erfbezoekers en omstanders in de agrarische en groene sector. Vanaf 2013 wordt de sector geregistreerd.
- Verzuim: het betreft het verzuim van de bij Sazas aangesloten bedrijven, verzuim vanuit bedrijven die eigen risicodragers zijn of elders verzekerd zijn is niet meegenomen. De bedrijfsarts ziet de werknemer rond de vijfde week verzuim, dan vindt de registratie plaats. Ongevallen met kort verzuim worden dus niet meegenomen.
- Ongevalsonderzoeken: de adviseurs van Stigas onderzoeken ongevallen naar aanleiding van verzuim of op verzoek van bedrijven.

Meer lezen en overige bronnen:

- Stigas: www.stigas.nl / www.veiligop1.nl (voor actueel aantal dodelijke ongevallen)
- Veiligheidsladder: www.veiligheidsladder.org
- RIVM: <https://lerenvoorveiligheid.nl/leren-van-ongevallen>
- TNO/CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/04/minder-arbeidsongevallen-met-vier-of-meer-dagen-verzuim>
- Nederlandse Arbeidsinspectie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsomstandigheden/documenten/rapporten/2022/09/02/bijlage-monitor-arbeidsongevallen-2021>